

OBRtnIK

Glasiło Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip).
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.—
posamezna številka . . . 2.50

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik: Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankirani dopisi ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponašanje člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto VIII.

Ljubljana, dne 1. junija 1939.

Štev. 5-6.

Naše strokovno izrazoslovje

Živimo v času razrvanih svetovnopoličnih razmer, v katerih se porajajo najrazličnejše misli, akcije, pokreti v vseh smereh. Zato ni čudno, da se poedinari iz svojega izključno narodnega stališča postavljajo na temelj, da se je v interesu naroda, njegove preteklosti, še bolj pa njegove bodočnosti potrebno osamosvojiti v vseh pogledih, zgraditi si ali pa utrditi narodno zavest, ki jo mora vsekozi prevevati ljubezen do vsega, kar izhaja iz naroda in kar je narodu lastno in njegovo. V tem pogledu je tembolj važna neodvisnost malih narodov, kakor smo tudi mi Slovenci na svojem geografsko dokaj čudno zaokroženem ozemlju ob dveh močnih sosedih, katerih vpliv se več ali manj opaža v vsem našem delovanju, posebno pa še v strokovnih pogledih. V kolikor je izklesana beseda naroda, v kolikor je bogat narodov besedni zaklad, toliko tudi ta pomeni v naprednokulturnem svetu in v kolikor se še tudi narod izpopolnjuje v tem oziru, ne more biti njegova bodočnost mračna, temveč more gledati vsemu prihajajočemu v obraz.

Kakor je dolžnost kulturnih in prosvetnih delavcev urejevati prilike na polju splošne izobrazbe našega naroda, tako je nam obrtnikom dodeljena še posebna vloga in naloga, da se v strokovnem oziru glede našega slovenskega izrazoslovja postavimo že enkrat na lastno stališče ter pričnemo dosledno uporabljati našim izdelkom, našemu orodju in vsemu s čemer ima opravka naš stan v vseh svojih strokah in panogah naša slovenska imena. Mnoge stroke imajo že svojo določeno in ustaljeno izrazoslovje, tako da je le še nekaj imen v raznih strokah, ki se jih nismo dotaknili in ki jim še nismo dali naših slovenskih imen. Odkar živimo v svobodni državi, se je v strokovnem pogledu izrazoslovja mnogo storilo, posebno pa še neposredno po končani svetovni vojni ob nastopu mlade države, ko smo se navdušeni pravilno zavedali pomena izgovorjave in pisave strokovnih imen v lastnem jeziku. Priznati moramo, da se je v tem oziru od nas obrtnikov samih mnogo grešilo, če nismo mogli v 20 letih narodnega življenja v svobodni državi, uspeti z jačjo in efektnejšo uporabo slovenskih izrazov v obrtniških strokah.

Prav zadnji dogodki v mednarodnem političnem življenju pa nas znova opozarjajo, da je potrebno malim narodom v interesu njihovega obstoja ob teh dogodkih še posebej storiti vse, da si zagotovijo svojo narodno individualnost, kar pa je mogoče izključno le z zavestjo uporabe narodnega besednega zaklada v vseh ozirih njegovega izživljanja in delovanja.

Mi obrtniki, če se ozremo po strokah, kaj hitro ugotovimo, da imamo sicer v pretežni večini domala urejeno in spopolnjeno terminologijo in skoro za vse orodje, izdelke, stroje itd. lepe slovenske izraze, toda zelo redko jih uporabljamo. Ko govorimo, se poslužujemo tujih izrazov, v največ slučajih spakedrank. Prav iste napake, kar pa je še bolj žalostno, delamo v pisavi, ki se čisto odraža in pride najbolj do izraza v proračunih in računih, ki so v takem stanju dokument ne samo poedinega mojstra, temveč cellega stanu, ne upoštevamo svoje besede in svojega jezika, temveč tega podcenjujemo ter dajemo tujkam in spakedrankam prednost. Vse to so dejstva, ki si jih moramo priznati, zato da se enkrat napravi konec, kajti nikdar ni prepozno nečesa storiti, dokler je časa zato. Uporaba tujk je prešla že tako v navado, da se temu ne čudimo in naš narodni ponos, na katerega se tako radi sklicujemo, vse to prenaša in nehoti sprejemamo vse, kar se nam predloži ali kar predložimo, čeprav tako ni prav.

Z brezbriznostjo glede izrazov v obrtniških strokah, moramo priti enkrat na čisto in moramo obrtniki v lastnem interesu, posebno pa še s svojega narodnega stališča iztrebiti besedne cvetke iz naših vrst strokovnih izrazov. Imena vsemu imamo, dolžnost nam je le, izražati se po tem, posebno pa uporabljati lepe slovenske izraze tudi v pisavi, kar ima še poseben pomen, kajti le tako bomo očistili polagoma obrtniško izrazoslovje tujk in spakedrank, ki nam ne delajo nikake časti. Za tujca pa so mnoge spakedrane tujke naravnost užitek, saj mi sami z uporabo teh dokazujemo svojo slabost, pri čemer tujec uživa in spravlja to v zvezo odvisnosti od naroda, katerega tujke sprejemamo in uporabljamo. Na vse to mi sami premalo pazimo, zato pa prav dobro, posebno pa v zadnjem času, opažamo, kako tujci postajajo na to pozorni, češ, Slovenci nimajo svojih izrazov, uporabljajo naše, torej niso zmožni svojega lastnega jezikoslovja in so zato hočeš, nočeš obsojeni na odvisnost od drugih narodov. Da temu ni tako, moramo tudi obrtniki dokazati in

pokazati vsemu svetu, da je slovenski obrtnik tudi v pogledu izrazoslovja neodvisen in da imamo dovolj lepih in svojih lastnih strokovnih izrazov za vse svoje delovanje, izdelke, orodje itd.

Kako nam je pričeiti s sistematično uporabo strokovnih izrazov, naj veljajo tele smernice: Že ljudska šola naj pripravlja učence na pravilno izrazoslovje, saj že učenci v ljudski šoli glede na razne poklice svojih staršev uporabljajo in zvedo za izraze orodja in drugega, običajno vedo izgovarjati tujke in spakedranke, medtem ko lepim izrazom orodja, ki je vsakdanje, slovenskega imena ne vedo. Torej ljudska šola naj osnovo opravi glede izrazoslovja orodja prvo delo, katerega vpliv bo spremljal mlade ljudi nadalje. V obrtnih strokah je mojstrom dolžnost izgovarjati slovenske strokovne izraze in navajati svoje pomočnike in vajence k temu.

Obrtne nadaljevalne šole, kakor tudi nadaljnja obrtna učilišča bi morala imeti, česar danes nimajo, za posamezne stroke točno izpopolnjeno izrazoslovje, katerega predmet bi moral biti glavni in osnovni. Pomočniški in mojstrski izpiti so prilika, kjer naj bi kandidat imel izmed drugih določenih vprašanj, odgovarjati tudi na vprašanja strokovnih izrazov, katerih znanje naj bi bistveno vplivalo na rezultat izpita. Zakaž to? Pred vsem je to potrebno radi tega, ker imamo mnoge mlade mojstre (če stare pri tem izvezamo), kateri so izpite polagali po določenih novega obrtnega zakona, pa žal niso kos slovenskim izrazom ter človeka boli, ko dobi v roke račun, napolnjen s samimi spakedrankami, ki so po večini tujke. V tem primeru, je na mestu zavrnitev računa, proračuna in temu slično, kajti s krepko voljo in odločnostjo bomo edino le dosegli rabo lepih slovenskih strokovnih izrazov, ter je pri tem dolžnost javnosti — naših odjemalcev, da nam pri tem pomagajo.

Prednje misli k izvajanjem in uporabi obrtniških strokovnih izrazov, so posledica prebujajoče se narodne zavesti in neodvisnosti, katera se da najbolj jasno izpričati baš z rabo lastnih izrazov, ki v mnogočem uspešno pomagajo k čiščenju jezika, pa tudi pridobivanju narodne in-

Električne instalacije

vseh vrst Vam izvrši ter popravi podjetje

Mihelčič Ivan, Ljubljana

Borštnikov trg 1. Telefon štev. 27-04.

Dobavlja: Svetila, žarnice, likalnice, grelce, zvonce, električne ključavnice, signalne aparate, za kar zahtevajte ponudbe in reference. Elektromotorje, ventilatorje, črpalke za vodo, proizvod tvrdke „MARELLI“—MILANO. Popravila vseh v stroko spadajočih del.

dividualnosti in uveljavljanja na zunaj. Mnogo imamo obrtniki svojih organizacij in ustanov, prisilnih kakor prostovoljnih. Dolžnost enih kot drugih je, na čelu z vodilnimi, izdelati slovenski obrtniški strokovni besedni zakladnik, v katerem naj bodo zbrana vsa imena in vsi izrazi posameznih strok in panog, katerih uporaba naj bo obvezna pri polaganju vseh mogočih izpitov, pri izdaji računov, proračunov, razpisih del itd.

Vsi smo uverjeni, da nam je potreben skupni besedni zakladnik, kajti izrazoslovje naroda je tudi zadeva inteligence naroda, pri katerega sestavi je dolžnost sodelovati tako obrtnikom kakor tudi jezikoslovcem, ki naj se poprimejo hvaležnega dela na tem poprišču, saj je obrtnik oni, ki pride najbolj v stik z narodom. Ta ustvarja v veliki meri razpoloženje in je vez med vsemi stanovi, vsled česar mu je baš iz-

obrazba in lastno izrazoslovje najbolj potrebno, kajti po uspešni uporabi tega, se bo lahko ugotovilo v teku par let, da more prav obrtnik prinesiti in doprinesiti mnogo k rabi slovenskih izrazov v strokovnem pogledu in preko tega tudi v splošnem k uveljavljanju pravilne izgovorjave in rabe slovenščine.

Osnovna in temeljna naloga nas obrtnikov je, zahtevati od svojih združenj, zbornic in drugih organizacij, da izdajo čimprej knjigo slovenskega obrtniškega izrazoslovja, ki naj bo premet, obvezen za vse, v vseh učiliščih, posebej pa še pri izpitih. Javnost pa naj bo kritik, kot konzument, saj prav s kritiko se bo tudi moglo uspešno uvajati lastno izrazoslovje, ki mora obenem doprinesiti tudi mnogo k lastnemu narodnemu ponosu in hotenju po neodvisnosti tudi v tem vprašanju.

Reševanje važnih vprašanj

Z dneva v dan smo obrtniki priča, kako se zavlačujejo mnoga važna vprašanja, ki jih je obrtniški stan na en ali drug način potom zborov, sklepov ali drugače postavil na dnevni red svojih programov ali pa tudi na dnevni red in razpoloženje vse javnosti, glede obrtniških osnovnih zadev. Mnoga so obrtniška vprašanja, ki globoko režejo v obrtniški stan in katerih rešitev ni odvisna od obrtnikov samih, temveč je v rokah zakonodajalca, katerega dolžnost je zakonitim potom regulirati položaje posameznim stanovom ter jim dodeljevati položaje. Obrtniki smo gospodarski stan, ki je glede na svoj ekonomski položaj in številčnost potreben različnih zaščit in rabi tudi pravično razdelitev vseh dobrin, torej odklanja nesorazmerje, ki se pojavlja glede na prevladovanje drugih gospodarskih panog, katere iz enega ali drugega vzroka nadkriljujejo obrtniški stan. Prav zato, in pa, ker vsaka država nujno potrebuje močan obrtniški stan, na katerega se more v vseh pogledih gospodarske delavnosti tudi iz narodnega stališča absolutno zanesti, je potrebno, da ima obrtniški stan za svoj obstoj in še tudi nadaljnji razvoj dobro urejeno zakonodajo, ki naj zaščiti na poti njegovega nadaljnjega uveljavljanja in prospeha.

Obrtniki smo že po svoji naravi, svojemu načinu dela navajeni biti borbeni, pri čemer smo vedno tudi v vsakem boju za svoje osnovne stvari in pravice odkriti, vsled česar tudi nismo mogli doslej imeti onih uspehov, kakor bi jih sicer imeli, in katerih uveljavljanje bi v našo lastno dobrobit moralo biti že izvedeno. Semkaj spada tako vprašanje našega socialnega zavarovanja, davčnih bremen, lastnega denarnega zavoda in sodelovanja vsega obrtništva pri tem, kakor tudi vprašanje našega izključno obrtniškega odločanja v obrtniških zadevah, ki se jih več ali manj sedaj rešuje skupno z ostalimi gospodarskimi panogami, čisto na škodo obrtnika, itd.

Ko tako opazujemo naše lastno življenje in zavlačevanje rešitve za nas važnih življenjskih problemov, nehoti opazujemo tudi dogajanja drugod ter opazimo, da se ekonomsko slabše stoječega tudi izrablja, pri čemer tako zvano javno mnenje običajno ne drži linije objektivnosti, temveč v vsakem slučaju podpira ekonomsko ter materialno boljše stoječega. Izraz javnega mnenja je predvsem dnevno časopisje, ki hoče biti vsaj pri nas edini tolmač vseh želj in potreb vseh plasti ljudstva, kar pa žal ni, vsled česar imamo tako številno vsaj pri nas Slovincih razširjeno ostalo strokovno in stanovsko časopisje, iz katerega si more šele oni, ki hoče dobiti objektivno sliko, vstvariti pravilno mnenje in položaj. Tako je tudi z reševanjem mnogih važnih gospodarskih, kulturnih in drugih problemov, ki zanimajo ves narod. Zadnje čase je posebno stopilo v ospredje vprašanje gostilničarske pivovarne v Laškem, ki je po svoji razgibanosti z obeh interesnih strani postalo javno vprašanje, pri čemer smo mogli ugotoviti, da se je tako zvano javno mnenje z dnevnim časopisjem vred, če že ne oficielno, pa vsaj neoficielno postavilo proti malemu človeku, katerega kapital, težko prislужeni denar, je zbran za delniško pivovarno v Laškem. Iz načina pisanja dnevnih časopisov smo razvideli, kako je naklonjeno to malemu človeku,

kateremu je prizadejalo mnoge stroške v tem vprašanju, saj se je vodstvo pivovarne moralo odločiti za izdajo lastnega glasila, da je moglo pojasniti svoje stališče, pri čemer niso predstavniki javnega mnenja in oni, ki tega predstavljajo pomislili, da zapravljajo narodni denar, zaslužek našega domačega človeka, v borbi proti tujemu kapitalu in eksponentom tega.

Ostala javnost je podpirala malega človeka pri tej borbi in moremo odkrito reči, da smo tudi obrtniki čutili z gostilničarji v tej borbi, ki je uspešno zaključena za gostilničarski stan, oz. delničarje gostilničarske pivovarne v Laškem.

Kakor je vprašanje gostilničarske pivovarne, ki je gospodarsko podjetje osnovano na doprinosih ponajveč malega človeka, uspešno rešeno v njegov prid, samo zato, ker se je javnost tudi odločila v tej smeri ter obsodila drugo stran, tako stopa sedaj v ospredje tudi ponovno vprašanje samostojnosti slovenskega obrtnika v Obrtni Zbornici.

Vprašanje osamosvojitve slovenskega obrtništva v lastni obrtniški Zbornici, pokrenjeno za javnost že leta 1928, stopa v odločno fazo borbe, kajti ogromna večina obrtništva po svojih zakonitih predstavnikih se je prostovoljno izjavljala in tudi izjavlja za avtonomno, ločeno obrtno Zbornico v Ljubljani. To pot gre za to, da se že enkrat uresniči obrtniška želja in zahteva po svojem obrtniškem forumu v Sloveniji, v katerem bodo odločali obrtniki sami dokončno. Kakor so bili temu vprašanju nasprotni svoječasno mnogi činitelji in zainteresiranci, da bi se to ne uveljavilo, izgleda sedaj to v toliko boljše, ker polagoma poklicani in nepoklicani tudi uvidevajo umestnost čimprejšnje ostvaritve Obrtne Zbornice ter zadovoljstva obrtništva.

Sožitno in uspešno delo ter dosega večjih uspehov za slovenskega obrtnika je mogoča izključno le v Obrtniški Zbornici, katere ustanovitev naj poklicani čimprej izvedejo v dobro in zadovoljstvo obrtništva.

Važne določbe finančnega zakona

Med mnogimi določbami finančnega zakona za leto 1939./40. so objavljena važna določila, ki tudi obrtništvo zanimajo.

§ 19. se določa ustanovitev posebnega sklada z nazivom „Narodni obrambni sklad“ za pridobitev sredstev za državno obrambo; iz objavljene tabele je razviden tudi tozadevni davek, ki se pobira od 1. julija 1939. dalje za dobo 10 let.

Med pooblastili ministra za zgradbe so v § 67. predvidene izdaje raznih predpisov, kakor uredba o pospeševanju proizvodnje in izkoriščanju električne energije, dalje pravilniki in predpisi: Za instalacijo vodovodnih in kanalizacijskih naprav in vseh vrst osebnih in tovarnih dvigal; za instalacije parne, vodne in zračne kurjave in prezračevanja zgradb, katere instalacije opravljajo instalaterji iz točk 81. in 82. odstavka 1. § 23. zakona o obratih; za električne instalacije vsake vrste, za normaliziranje in izdelavo elektrotehničnega materiala v zvezi s § 59. zakona o obratih

in za kontrolo nad izdelavo in uporabo normaliziranega elektrotehničnega materiala, s kazenskimmi odredbami za prekršitve, ki nasprotujejo izdanim predpisom.

Minister za trgovino in industrijo je pooblaščen izdati po odobritvi ministrskega sveta:

Uredbo z zakonsko močjo, s katero spremeni in dopolni zakone o strokovnih šolah v resoru ministrstva za trgovino in industrijo; uredbo z zakonsko močjo o ureditvi ministrstva za trgovino in industrijo; (tozadevna uredba je medtem že izšla); uredbo z zakonsko močjo o ustanovitvi inštituta za proučevanje gospodarstva.

Spremembe in dopolnitve uredbe o pospeševanju turizma iz l. 1936.; Uredbo z zakonsko močjo, s katero se spremeni in dopolni zakon o zaščiti industrijske svojine z dne 17. februarja 1922. in 27. aprila 1928.; Spremembe in dopolnitve uredbe o ustroju zavoda za pospeševanje zunanje trgovine z dne 29. marca 1937.; Uredbo z zakonsko močjo o sanaciji gostinskih obrtov; Uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o obratih z dne 5. novembra 1931. in objavi sporazuma o prizadetih ministrstvu spremenjeno besedilo zakona o obratih, ne da bi pa spreminjal vrstni red in številke paragrafov zakona.

Med ostalimi določbami je v § 113. določeno: Ministrski svet se pooblašča, izdajati uredbe z zakonsko močjo radi ureditve in olajšanja gospodarskih razmer v državi in vobče radi pospeševanja gospodarske delavnosti. Te uredbe stopijo v veljavo z dnem razglasitve in se morajo takoj predložiti narodnemu predstavništvu za soglasnost.

Ministrski svet se pooblašča, da sme izdati na isti način tudi uredbe z zakonsko močjo: o tisku, o društvi, shodih in posvetih in o volitvi narodnih poslancev za narodno skupščino v soglasnosti s posebnima odboroma narodnega predstavništva, ki se sestavita na način, določen v § 17. zakona o poslovnem redu v senatu oz. v narodni skupščini.

Finančni zakon je objavljen v „Službenem listu“ kr. banske uprave dravske banovine z dne 29. aprila 1939., 34. kos.

Dopisi

Ljubno v Savinjski dolini

Po 5letnem delovanju skupnega združenja obrtnikov v Mozirju, se bo sedaj enkrat po nalogu kr. banske uprave vršila ustanovna skupščina, ki bo že 4. katera ima na dnevnem redu točke o glasovanju za sedež Združenja in spremembo pravil.

Prva skupščina se je vršila leta 1934. v Mozirju. Ker pa je bilo na tej skupščini hote ali nehoti pozabljeno na dnevnem redu glasovanje o sedežu Združenja in sprememba pravil, jih je pač sklicujoča uprava Združenja rokodelcev dala v skupščinski zapisnik, čeravno o teh točkah na skupščini ni bilo nobenih sklepov. Šele na pritisk in protest obrtništva se je te točke v zapisniku črtalo. Druga izredna skupščina se je vršila dva meseca pozneje v Radmirju z dnevnim redom glasovanja o sedežu Združenja in spremembi pravil. Na tej skupščini je bil navzoč zastopnik Zbornice za TOI g. dr. Jure Koce. Ko bi moralo priti v debato glasovanje o sedežu Združenja, je zastopnik Zbornice svečano izjavil, da je sedež Združenja po Zbornici že določen, prav tako pa so tudi že potrjena pravila, ter da tozadevno obrtništvo na skupščini nima ničesar več sklepati, vsled česar je tudi skupščino brez nadaljnjega zaključil. Obrtništvo tega Združenja danes prav dobro ve, da ni bilo tako postopanje pravilno in resnično, ker še do danes nimamo obrtniki skupnega Združenja, niti potrjenih pravil, saj iste ne morejo biti preje potrjene, dokler jih članstvo na skupščini ne odobri. Tretja skupščina se je vršila l. 1936. v Mozirju. Tudi na tej skupščini je bilo na dnevnem redu glasovanje o sedežu Združenja ter o spremembi pravil. Zbornico za TOI je zastopal g. Traven. Okrožni odbor g. Koren. Sedež Združenja se je določil za Ljubno in v toliko so se spremenila tudi pravila. Ker se je odstranilo iz dvorane članstvo iz Mozirja in to nekaj tudi na poziv zastopnika Okrožnega odbora iz Celja, nismo bili upravičeni o spremembi pravil dalje sklepati. Da se je to tedaj pravilno sklepalo, priča poročilo zastopnika Zbornice, ki se je izjavil sledeče: „Glasovanje o sedežu Združenja in da se v to spremenijo tudi pravila za sedež Ljubno, se je pravnoveljavno sklepalo, dalje pa o spremembi pravil nismo upravičeni sklepati.“ Zbornica za

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tverdkam

TOI pa kljub temu ni potrdila sklepov skupščine iz nam neznanega vzroka.

Za četrto skupščino je izdala, kakor že omenjeno kr. banska uprava odlok, da se ima čimprej vršiti zopet skupščina z dnevnim redom o glasovanju sedeža Združenja in o spremembi pravil. Odlok je bil Združenju izdan že meseca februarja 1939, kdaj pa se bo skupščina vršila, nam obrtnikom še ni znano, morda se bo to zgodilo potem, kadar bo članstvo voljno ugoditi Zbornici in upravi Združenja rokodelcev v Mozirju, da bo določeno za sedež skupnega Združenja obrtnikov v kraj Mozirje.

Prizadeti obrtniki, ki nas je večina tudi to pot, prosimo oblast, posebno pa Zbornico za TOI, da pošlje na prihodnjo skupščino svojega zastopnika, kateri bo nepristransko postopal in katerega poročila bo mogla tudi Zbornica za TOI že enkrat upoštevati in potrditi skupščinski zapisnik, da ne bomo obrtniki Gornjegrajskega sreza še nadalje zopet par let brez Združenja, kar je v škodo obrtništva in oblasti. Zavedno obrtništvo se obstoječi diktirani upravi pri Združenju, katera že pet let proti volji obrtništva upravlja posle Združenja, ne pokorava in tudi ne bo pokoravalo, ker se ne upošteva volja obrtništva in večinski zakonito pravnomojavnosti sklepi. Čim pa bo po zakonu uprava Združenja izvoljena brez tujih vplivov in pritiskov, izključno le od prizadetega obrtništva, se bo obrtništvo rade volje pokoravalo njenim sklepom in določilom, pa naj bo ta v Mozirju ali kjerkoli.

Glede navedenega si dovoljujemo vprašati nadrejeno oblast Zbornico za TOI: 1. S kakšnim dovoljenjem sme skupno Združenje v Mozirju že nad 5 let nemoteno delovati brez pravil, torej protizakonito? 2. Kaj je vzrok, da sklepov zadnje skupščine tega Združenja Zbornica za TOI ni potrdila? Odgovor je lahko v enem izmed treh obrtniških glasil.

Obrtniki Gornjegrajskega sreza.

Starostno zavarovanje obrtnikov.

Zadnje dni smo mnogo čitali o starostnem zavarovanju obrtnikov, za kar smo se borili celo zadnje desetletje. Vsem, ki so se zavzeli za to in se še trudijo, je treba izreči priznanje in zahvalo za njihov trud. Te dni ravno čitamo, da so tudi novinarji uredili že svoje zavarovanje in da so začeli s poslovanjem 1. aprila t. l. Na to dejstvo opozarjamo radi tega, ker se nam zdi z ozirom na hitro akcijo novinarjev sklep Konferencije obrtniških zbornic v Beogradu neumesten in neutemeljen, ko se je sklenilo podaljšati rok za stavljenje mišljenja na načrt uredbe Ministrstva trgovine do konca tega leta.

S podaljšanjem roka bomo zanemarili celoten uspeh resnega in intenzivnega dela, ki smo ga dosegli pri obrtnikih in oblasti. Posledice odmaknjenega roka bo, da se bo z rednim delom prenehalo nekaj mesecev, začelo pa spet tik pred potekom roka. Obrtniki bodo uživali blaženi mir, oblast bo ugotovila premalo zanimanja in zopet znano zapasti v pozabljenje. Zelezo naj se kuje, dokler je vroče. Poudarjamo, da bi se z nekaj dobre volje moglo vse urediti do konca leta, da bi s 1. januarjem prihodnjega leta začeli s poslovanjem. Tako bomo pa do konca leta uredili šele pripravljeno delo in bomo dokončno izvršitev morali potegniti zopet za nekaj mesecev.

Čas beži, obrtniki se starajo in ni nam vseeno ali se zavarovanje začne takoj izvajati ali šele po dolgem cincanju. Z dolgotrajnimi premišljevanji ne pridemo nikamor. Dandanes so vpoštevani v svetu le vztrajna, odločna volja in hitri ukrepi. Ne delajmo pred javnostjo utisa, kakor da se nam prav nič ne ljubi in da prepuščamo naše življenjske zadeve — orientalskemu kizmetu (usodi).

To je mnenje obrtnikov, ki se bližamo Abrahamu.

Zrebanje srečk velike obrtniške loterije Državne zveze obrtniških združenj v Beogradu.

Dne 29. marca 1939 je bilo v svečani dvorani Obrtnega doma v Beogradu v prisotnosti komisarja Državne razredne loterije zrebanje srečk velike obrtniške loterije.

Pri Zanatski banki Kraljevine Jugoslavije A. D., podružnici v Ljubljani, kupljene srečke, so bile izzrebane sledeče številke (prva številka je številka srečke, številka v oklepaju pa izzrebanega dobitka):

1405 (530)	1408 (120)	1935 (609)	1945 (827)
1970 (153)	1971 (123)	1974 (839)	1981 (989)
1990 (594)	1995 (87)	2503 (811)	2509 (387)
2517 (117)	2535 (464)	2538 (184)	2553 (331)
2556 (904)	2561 (628)	2570 (294)	2582 (1030)
2583 (573)	2596 (315)	5217 (667)	5218 (973)
5223 (925)	5258 (243)	5264 (1002)	5268 (139)
5271 (487)	5272 (560)	5277 (108)	5281 (592)
5283 (143)	5343 (92)	5354 (733)	5358 (57)
5367 (815)	5381 (17)	6069 (174)	8045 (800)
		8047 (759)	

Izzrebane dobitke se more dvigniti od 1. aprila do 20. maja 1939 pri Državni zvezi obrtniških združenj v Beogradu, Hilendarska ulica 2/I.

Izzrebane srečke morejo lastniki poslati tudi upravi našega lista v Ljubljani, ki bo dvignila dobitke in jih lastnikom stavila na razpolago.

Prosim, da to nujno storite, v izogib zapadlosti!

Iz pokreta DJO

Obrtni zbor Društva jugoslovanskih obrtnikov podružnica Ljubljana - mesto,

se vrši v sredo, dne 14. junija 1939, ob 19. uri (7. uri zvečer) v prostorih DJO, Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 19 (Rimska cesta gostilna Novak), z dnevnim redom:

1. Otvoritev in pozdrav predsednika.
2. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega običnega zbora.
3. Poročilo odbora.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitev novega odbora in delegatov za ODJO.
6. Proračun.
7. Raznosterosti.

V smislu § 19. pravil se tem potom članstvo obvešča in naproša za sigurno in točno udeležbo. Opozarja se članstvo, da se posebnih osebnih vabil ne bo razposlalo.

ODBOR.

Razno

Elektrotehnični koledar. Združenje elektrotehničnih obrti za dravsko banovino v Ljubljani, Gledališka ul. 8/II. je pravkar razposlalo reklamni prospekt za naročitev elektrotehniškega koledarja za l. 1940. z vložljivim praktičnim elektrotehničnim priročnikom. Vsebina koledarja za leto 1939. in program vsebine za leto 1940. je jamstvo za uspešno delo ter potreben priročnik vsakemu tehniku. Cene koledarjev so določene po izvršitvi vezave od din 15— do 20— din ter priročniki od 5— do 6— din, ki se dobe tudi posebej. Koledarje je naročiti pri navedenem Združenju, kar toplo priporočamo.

Kongres Glavnega zemaljskega Saveza zanatlskih združenj se je vršil v nedeljo dne 28. maja 1939. pod predsedstvom g. Milana J. Stojanovića v Kragujevcu.

Jubilej obrtniškega dela. 30 letnico samostojnega udejstvovanja kot pekovski mojster je praznoval v Zagrebu znani obrtniški delavec v pekovski stroki g. Rudolf Rukavina, ki se je ob tej priliki tudi z znatnimi zneski spomnil obrtniških organizacij in „Matice hrvatskih obrtnikov“, kateri naj bi našel tudi v vrstah slovenskih obrtnikov posnemalcev.

30 letnica Saveza hrvatskih obrtnikov z otvoritvijo osrednje zgradbe hrvatskih obrtnikov „Matica hrvatskih obrtnikov“ se je vršila na binokšne praznike v Zagrebu.

Prijava dolgov in terjatev iz blagovnega prometa s Čehoslovaško.

Narodna banka je izdala dne 4. aprila 1939 o gornji prijavi nastopna navodila:

Obveščamo vse pooblaščenice zavode (I in II), da morajo informirati vse zainteresirane komitente kakor tudi ostale osebe, ki bodo zahtevale pojasnila, da morajo takoj pisмено prijaviti pooblaščenim zavodom skupna stanja nelikvidiranih dolgov in terjatev iz blagovnega prometa s Čehoslovaško, ki so obstojala na dan 5. aprila 1939 in to: posebej za Češko in Moravsko, posebej za Slovaško in posebej za Podkarpatsko Rusijo. Istotako morajo vse tvrdke in osebe prijaviti pooblaščenim zavodom tudi količino učinkovitih čehoslovaških kron, ki so jih posedovale na ta dan v državi.

Na podlagi prijav so dolžni pooblaščenice zavodi urediti podatke in poslati pisμένο poročilo Narodni banki najkasneje do 15. t. m., iz katerega bo razvidno:

1. skupni znesek neplačanih dolgov za uvoženo blago (posebej za Češko z Moravsko, posebej za Slovaško in posebej za Podkarpatsko Rusijo), urejeno po veljavah, na katere se glase fakture;

2. skupni znesek neplačanih terjatev za izvoženo blago v Čehoslovaško, urejeno in ločeno na isti način kot dolgovi;

3. skupni znesek učinkovitih čehoslovaških kron, s specifikacijo, iz katere naj bo razvidno:

a) skupni znesek učinkovitih novčanic v kovanjih po 50—, 100—, 500—, 1000— in 5000— čehoslovaških kron;

b) skupni znesek učinkovitih novčanic v kovanjih po 10— in 20— kron in eventualno količino kovanega denarja.

Da bi se dobilo točno sliko o stanju dolgov in terjatev kakor tudi točno stanje učinkovitih čehoslovaških kron, morate opozoriti vse zainteresirane, da smejo prijavo izvršiti le pri enem pooblaščenem denarnem zavodu.

Vesti iz združenj

Zveza sobo-črkoslikarjev, plesarskih in ličarjev za dravsko banovino v Ljubljani, je imela svojo prvo redno skupščino dne 23. aprila t. l. v Ljubljani, ki so se je udeležili mnogi člani, deloma tudi v zastopstvu. Skupščino je vodil predsednik g. Bricej Ivan, tajniško poročilo pa je podal g. Rožič Štefan, ki je poročal o izvršenem delu ter uspehih v preteklem poslovnem letu. Blagajniško poročilo je podal g. Martinc Ivan, ki izkazuje neznamen pribelek.

Uprava je pripravila več predlogov, ki so bili soglasno sprejeti. Pri raznosterostih je bil sprejet soglasen sklep za samostojno Obrtno Zbornico ter razne interne, stroko zadevajoče zadeve. Prihodnja skupščina bo v Mariboru.

Iz uredništva: Prejeli smo več dopisov glede obrtniškega zavarovanja ter sporočamo dopisnikom, da vsled pomanjkanja prostora žal ne moremo vseh dopisov objaviti, kar blagovolite upoštevati.

Iz uprave. Naročnike prosimo za poravnavo naročnine za „Obrtnika“. Poslužite se položnice št. 12.986. Te dni smo poslali vsem naročnikom položnice in opomine, ter prosimo, da naročniki nakažejo naročnino, ker se naš list vzdržuje izključno le z plačano naročnino in inserati

Priporočamo obisk

edinega obrtniškega počitniškega doma na Govejku pri Medvodah za nedelje in praznike ter druge primerne prilike. Dom je prvovrstno vzdrževan, dobra jedaja in pijača, lepi izleti in razgledi!

Naročnike prosimo za poravnavo naročnine za „Obrtnika“ poslužite se položnice št. 12.986.

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije a. d.

Podružnica Ljubljana

Gajeva ulica 6.

Telefon št. 20-30

Centrala Beograd
Glavna podružnica ZAGREB
Podružnica Sarajevo

Delniška glavica din 75.000.000—

Udeležba države din 30.000.000—

Rezervni fond nad din 5.000.000—

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

Sprejema od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

Upravlja imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij.

Izvršuje najkulantneje vse ostale bančne posle.

Obrtniki! V Vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete potom svojega denarnega zavoda.

Spomladanski velesejem v Ljubljani od 3. do 12. junija bo že 45. razstavna prireditel v Ljubljani. To pomeni 19 let razstavnotehničnega dela v službi gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda. Splošni del velesejma bo obsegal vse panoge obrtniške industrijske proizvodnje. Pohištvo bo tvorilo posebno razstavo. Te razstave so že tako ukoreninjene, da jih pozna cela Jugoslavija. Iz vseh predelov prihajajo kupci, da tukaj na podlagi razstavljenih garnitur izbirajo in naročajo po svojem okusu in premoženjskih razmerah. Razstava avtomobilov, avtobusov in motornih koles bo tako bogata kot še nikdar doslej. Še pred leti smo bili navezani na uvoz tekstilnega blaga. Sedaj že naše tvornice krijejo vso domačo potrebo in mislijo že na izvoz. Gradnja cest je za našo državo življenjsko vprašanje. Na velesejmu bodo razstavljeni najmodernejši stroji za gradnjo cest. Zveza gospodinj v Ljubljani vajejmo z ženskim društvom bo podala letos pregled slovanskih narodnih ženskih izdelkov, predvsem vezenin, narodnih noš in ženskih ročnih del. Ljubljanska tobačna tovarna pripravlja razstavo tobačnih izdelkov. Komite tehničnega dela v Ljubljani priredi razstavo o pasivni obrambi prebivalstva za slučaj vojne. Zanimiva bo tudi gorenjska in dolenska kmečka hiša v narodnem slogu. Vsak naj uredi svoje poslovno potovanje v Ljubljano tako, da bo to potovanje zvezel z ogledom velesejma, saj bo mogel že na velesejmu samem rešiti velik del svojih poslovnih zadev, tako nakup blaga, oddajo naročil itd. Na železnici ima vsak obiskovalec brezplačen povratek, če si pri odhodu na odhodni postaji poleg cele vozne karte nabavi še rumeno železniško izkaznico za din 2.— in si preskrbi potrdilo o obisku velesejma, ki ga bo dobil na velesejemski blagajni. Potovanje v Ljubljano od 31. maja do 12. junija, povratek od 3. do 17. junija.

Obrtniški grobovi. V sredo dne 31. maja t. l. je preminul g. Anton Vrhovec, steklobrusač, vnet član DJO in sodelavec v naših organizacijah, katerega smo vedno pri vsakem delu v našem pokretu videli, saj se je v vseh pogledih uspešno udeleževal. Svoje podjetje, brusilnico stekla in ogledal je izpopolnjeval ter bil znan glede solidnosti in postrežbe. Zvestega tovariša smo obrtniki z močnim zastopstvom podružnice DJO Ljubljana-mesto, katere član je bil pokojnik, spremili na zadnji poti v petek, dne 2. junija t. l. Preostalih naše sožalje.

Gospodarska zadruga ključavničarskih mojstrov, r. z. z o. z. v Ljubljani, Resljeva cesta 23, je prilagodila svoja pravila novemu Zadruguemu zakonu in obenem spremenila besedilo firme, ki se odslej glasi: „Železo promet, nabavljalna in prodajna zadruga z o. j. Ljubljana, Resljeva c. 23 ter bo pod tem novim imenom nadalje poslovala.

Tiskali J. Blasnik nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

PRAZNIK IVAN

MIZARSKI MOJSTER
LJUBLJANA, ZAVRTI 9
TELEFON 34-97

Havliček Fran

elektrotehnično podjetje
Ljubljana, Sv. Petra c. 5

Telefon samo štev. 34-21

*Se priporoča za vsa v
to stroko spadajoča dela,
inštalacije in popravila.*

Naročajte in redno

plačujte „Obrtnika“

Pirnat Stanko

izdelovanje peči, štedilnikov,
vsakovrstna popravila.

Ljubljana - Vič

Tržaška cesta št. 107. — Telefon 36-87

ROZINA IVAN

(preje „Orient“)

barve in laki

Ljubljana - Vič, Tržaška cesta 107

Telefon 36-87

Ljubljanski velesejem

od 3. do 12. junija 1939

(42. razstavna prireditel).

600 razstavljalcev iz 12 držav. Najraznovrstnejše blago.

Posebne razstave: **Pohištvo.**
Avtomobili.
Narodne vezenine.

Polovična voznina na železnici. Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—. Žrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog din 100.000.—.

Obrtniki! Ste li zavarovali svoje delavnice, zaloge
itd. proti ognju, vlomu, ste li zavarovali sebe na doživetje starosti ali proti raznim telesnim nezgodam?

Priporoča se Vam

SLAVIJA

jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Telefon št. 2176 ali 2276

Obiskovalcem Velesejma v Ljubljani

priporočamo, da si pred nakupom vsakovrstne železnine, strojev in orodja ogledajo bogato zalogo tvrdke:

SCHNEIDER & VEROVŠEK

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 16

kjer dobijo vse, kar potrebujejo za gradnjo hiš in vso potrebno opremo za stanovanja in kuhinje — v največji izbiri in po najnižjih konkurenčnih cenah.

Svoje izdelke priporoča

Prva jugoslovanska tovarna za diaslad,
slad in kvas ter tvorniška proizvodnja
plinov

Rudolf Zaloker

Ljubljana - Vič